Tillväxt- och regionplanenämnden

YTTRANDE ENLIGT DELEGATION
2021-03-18

TRN 2021–0066

Regionstyrelsen

registrator.rlk@sll.se

# Yttrande över Betänkandet Innovation som drivkraft - från forskning till nytta (SOU 2020:59)

Region Stockholm har på remiss från Utbildningsdepartementet beretts möjlighet att yttra sig över Betänkandet Innovation som drivkraft - från forskning till nytta (SOU 2020:59). Tillväxt-och regionplanenämnden yttrar sig till regionstyrelsen. Yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån tillväxt-och regionplanenämndens ansvar inom regional fysisk planering och regional utveckling. Detta är ett yttrande enligt delegation eftersom ärendet på grund av den korta svarstiden inte har kunnat beredas för beslut i tillväxt-och regionplanenämnden.

## Sammanfattning

Tillväxt- och regionplanenämnden välkomnar regeringens ambition om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolor. Att kunskap och idéer från universiteten kommersialiseras eller nyttiggörs är avgörande för näringslivets och samhällets utveckling. Betänkandet har flera positiva ansatser, så som utökade verifieringsmedel och en breddad definition av nyttiggörande. Det är också positivt att ett av utvärderingens syften är att få ökat fokus på högskolornas roll som innovationsmotorer och som regionala aktörer för kompetensförsörjning i landets regioner.

Tillväxt- och regionplanenämnden vill dock lyfta fram de eventuellt negativa konsekvenserna för befintliga, väletablerade och välfungerande innovationsstödfunktioner vid två av regionens innovationstunga universitet. Betänkandets förslag att förflytta det så kallade investeringsuppdraget till ett nationellt bolag kan få negativa effekter för huvudstadsregionens innovationsverksamhet och tillväxt.

## Bakgrund

Regeringen beslutade den 24 oktober 2019 att tillkalla en särskild utredare för att föreslå en utvecklad struktur för innovationsstödet vid statliga universitet och högskolor (dir. 2019:72). Syftet är att innovationsstödet vid

**Region Stockholm**
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen
Box 22550
104 22 Stockholm

Telefon: 08-123 130 00
E-post: registrator.trf@sll.se
www.sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016

lärosätena, som för närvarande bland annat består av holdingbolag och innovationskontor, mer ändamålsenligt ska kunna bidra till att stärka Sveriges innovationskraft och därmed landets konkurrenskraft, sysselsättning och ekonomiska utveckling.

## Synpunkter

Tillväxt- och regionplanenämnden välkomnar utredningens viktiga syfte; att innovationsstödet vid lärosätena mer ändamålsenligt ska kunna bidra till att stärka Sveriges innovationskraft och därmed landets konkurrenskraft, sysselsättning och ekonomiska utveckling. Det går i linje med nämndens uppdrag att ansvara för regional näringslivsutveckling, innovation och företagande.

Tillväxt- och regionplanenämnden instämmer i att innovationsstödet behöver säkerställa att kunskap som uppkommer i högskolans verksamhet på ett ändamålsenligt sätt kan identifieras och kommersialiseras eller nyttiggöras. Region Stockholm arbetar i enlighet med den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050, där en av de regionala prioriteringarna är att stärka strategiska forskningsstråk och innovationsmiljöer. Stockholmsregionens styrkeområden ska ha de bästa förutsättningarna för framstående forskning och innovation och de lärosätesanknutna holdingbolagen utgör viktiga och integrerade delar av de regionala innovationsstödsystemen, tillsammans med lärosätenas innovationskontor, inkubatorer och andra aktörer.

Forskning, innovation och smart specialisering är också en av de fyra strategiska inriktningarna i Stockholmsregionens näringslivs- och tillväxtstrategi som är ute på remiss (TRN 2019-0077-27). Som en konkretisering av den regionala utvecklingsstrategin, RUFS 2050 innefattar Näringslivs- och tillväxtstrategin även Stockholmsregionens forsknings- och innovationsstrategi för smart specialisering.

Tillväxt- och regionplanenämnden konstaterar att betänkandet är ambitiöst och innehåller många förslag som innebär omfattande konsekvenser. Grundtanken om att lärosätena premieras för att arbeta med en kultur som ger goda förutsättningar och incitament för ökat nyttiggörande, är positiv. Att utöka verifieringsmedel kan innebära en ökad möjlighet till marknadsverifiering av projekt från studenter och forskare. Det är också positivt att det föreslås en breddad definition av nyttiggörande.

Tillväxt- och regionplanenämnden konstaterar att betänkandets förslag att förflytta det så kallade investeringsuppdraget till ett nationellt bolag riskerar att få negativa konsekvenser för befintliga, väletablerade och

välfungerande innovationsstödfunktioner vid två av regionens innovationstunga universitet och därmed för huvudstadsregionens innovationsverksamhet och tillväxt. De lärosätesanknutna holdingbolagen föreslås inte längre få investera i de nya innovativa företag som knoppas av från respektive lärosäte.

I den föreslagna Stockholmsregionens forsknings- och innovationsstrategi för smart specialisering finns fyra prioriterade områden: Life science, vård och hälsa; IKT, tech och digitalisering; Industriell omställning genom hållbar produktion samt Klimat- och miljösatsningar för hållbar stadsutveckling. För ett framgångsrikt genomförande av strategin är regionens universitet och deras innovationsfrämjande verksamheter mycket viktiga delar i arbetet. KI och KTH har globalt framstående forskningsverksamheter inom de fyra prioriterade områdena och väletablerade holdingbolag som bland annat investerar i nya innovativa företag. Dessa företag är viktiga för regionens konkurrenskraft och internationella attraktivitet.

Tillväxt- och regionplanenämnden ställer sig frågande till finansieringen av satsningarna. Enligt förslaget ska utökningen med närmare 340 miljoner per år huvudsakligen finansieras genom en omfördelning av anslaget för högskolornas forskning och utbildning på forskarnivå. Det motsvarar kostnaden för flera hundra doktorander nationellt och eftersom Stockholmsregionen har flera stora universitet, kan det i så fall få allvarliga konsekvenser för regionens kompetensförsörjning.

Tillväxt- och regionplanenämnden välkomnar däremot utredningens förslag för implementering där högskolorna förväntas spela en mer aktiv roll i det regionala utvecklingsarbetet och tydligare samarbeta med regionerna. Samarbetet mellan högskolorna och regionerna ingår i den modell för utvärdering som utredningen föreslår. Ett av utvärderingens syften är att få ökat fokus på högskolornas roll som innovationsmotorer och som regionala aktörer för kompetensförsörjning i landets regioner. I nuvarande form riskerar dock utredningens förslag att få negativa konsekvenser för det regionala utvecklingsarbetet i Stockholms län, som också är innovationsledande och en central tillväxtmotor för hela Sverige

Gustav Hemming
Ordförande
Tillväxt- och regionplanenämnden